

Пропонуємо термінологічний словник найбільш вживаних слів та висловів, які властиві карпатському регіону та використовуються у [Бойківській архітектурі](#) .

Апсида - східна частина церкви, де міститься вівтар, має форму прямокутного, напівкруглого чи багатокутного виступу в будівлі.

Бабинець - західна частина храму, де під час служби стоять жінки або прихожі.

Балка - конструктивний елемент у будівлі у вигляді бруса, в перерізі прямокутної або квадратної форми.

Боїще (тік) - приміщення, в якому обмолочують збіжжя.

Брус - колода, стесана з чотирьох боків.

Верх - перекриття дерев'яних церковних приміщень, складається із частин: четверик на четверику, восьмерик на четверику, восьмерик на восьмерику і має вежоподібний вигляд з одним-трьома до шести заломами.

Вівтар - східна частина храму, в якій знаходиться престол з церковними таїнствами.

Війт - особа, яка очолювала місцеве самоуправління у Великому князівстві Литовському, Польщі і в Україні протягом XV- XVIII ст. (у західних регіонах України до початку XX ст).

Вінець - горизонтальний ряд у зрубі, покладений із брусів, напівкругляків, що з'єднані на кутах врубками.

Волокове вікно - віконний отвір, що закривається дощечкою, рухома, закріплена між пазами.

Вугол - узагальнена назва системи замків, при допомозі яких з'єднуються вінці в зрубі (вугол "простий замок", в "обло").

Галерея - піддашся навколо будівлі, може бути відкрите або огорожене.

Гребінь - верхнє горизонтальне ребро даху.

Гряди - жердки в хаті чи коморі попід стелею, на яких тримають (для просушування) дрова, цибулю, часник.

Гонт - дерев'яні дощечки, якими покривали будівлі.

"Довгахата" -тип житла, в якому по довжині зблоковані житлові і господарські будівлі.

Долівка - глинобитна підлога в хаті.

Загуминки - територія (ділянка) за господарськими будівлями.

Залом - уступ, утворений комбінацією вертикальних та похилих елементів у конструкції верха.

Замок — вид врубки, система з'єднання двох дерев'яних конструкцій.

Засторонок - засік, відгороджене місце в стодолах (коморах) для зсипання зерна, зберігання соломи, сіна.

Зруб - основна конструктивна форма в дерев'яному будівництві: - чотири-, шести- або восьмикутне приміщення, стіни якого зібрані з горизонтально вкладених брусів.

Іконостас — стінка з іконами, що відокремлює вівтар від нави.

Інтер'єр - внутрішнє обладнання приміщень будівель.

Коїли (кізли) - збиті навхрест стійки (жердки), які підтримують дах.

Крокви - несучий елемент на дахах каркасної системи: встановлюють парами вздовж споруди і опирають або на верхні вінці поздовжніх стін, або на спеціальні бруси - мауерлати чи виступи балок.

Курна хата - житлове приміщення, яке опалюється піччю без димаря: дим іде в хату і виходить через спеціальний отвір у стелі.

Маківка - завершення церковних верхів.

Нава - центральна частина церкви.

Налижник - поличка з отворами, в які вставляли ложки після обіду

Одвірок - рама, на яку прикріплюють двері.

Опасання - піддашся навколо церкви, що підтримується кронштейнами або стовпчиками.

Півкругляк - частина розколеного по довжині дерева.

Піл - нари в хаті, розміщені при запічній стіні.

Платва - остання балка в зрубі, на якій закріплюють крокви.

Покуть — куток у хаті, розміщений по діагоналі від печі; місце, де висять ікони і куди садять почесних гостей.

Портал - архітектурно оформлений вхід на галереї хат.

Призьба - насип у вигляді земляного валу для утеплення хати в нижній частині зрубу.

Сволок - головна балка, що підтримує стелю в хаті.

Склепіння - завершення зрубу під дахом у бабинці, наві, вівтарі. **Стріха** - солом'яна покрівля.

Фасад — зовнішній вигляд стіни будинку, зверненої до дороги чи півдня.

Царські врата - ворота в іконостасі між вітарем і навою.

Четверик - прямокутний зруб

Джерело матеріалу:

Данилюк А.Г. "Народна архітектура Бойківщини. Житлове будівництво" - Львів: НВФ "Українські технології", 2004. - 168 с.<http://skole.com.ua>